

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОГОДЖУЮ
Гарант освітньої програми

Світлана СМОЛЕНСЬКА
"30" серпня 2024 року

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. завідувача кафедри

Віктор СЛОНЬ
Протокол засідання кафедри
будівництва, архітектури та дизайну
ХДАЕУ
від "27" серпня 2024 року № 1

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Основи графічної майстерності (архітектурна графіка, рисунок, живопис,
кольорознавство, скульптура та пластичне моделювання, архітектурне макетування)**

Назва навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Освітня програма – Архітектура та містобудування

Спеціальність – 191 Архітектура та містобудування

Галузь знань – 19 Архітектура та будівництво

Херсон – 2024

Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни	Основи графічної майстерності (архітектурна графіка, рисунок, живопис, кольорознавство, скульптура та пластичне моделювання, архітектурне макетування)
Факультет	Архітектури та будівництва
Назва кафедри	Будівництва, архітектури та дизайну
Викладач	Світлана СМОЛЕНСЬКА, доктор архітектури, професор Наукові інтереси: 1. Авангардний модернізм в Україні: генеза та спадщина; 2. Архітектура та містобудування першої половини ХХ століття в Україні як загальноєвропейська спадщина; 3. Середовищний підхід в архітектурі та містобудуванні, середовищні методи та засоби передпроектних досліджень Людмила ХАРЛАМОВА, старший викладач кафедри будівництва, архітектури та дизайну
Контактна інформація	Світлана СМОЛЕНСЬКА, e-mail: smollana@gmail.com
Графік консультацій	Смоленська С.О., Харламова Л.В. Вівторок - четвер, 15.00-16.00 або за призначеним часом
Програма дисципліни	2-й курс. 3 семестр навчання. Семестр 1: Основи академічного рисунка • Лінія, форма, об'єм. Світлотінь. • Натюрморт. Побудова геометричних тіл. • Перспектива. Види перспективи. • Композиція в площині. • Формат контролю: залік з практичного портфоліо Семестр 2: Тон, текстура, архітектурний елемент • Рисунок архітектурних деталей: колони, капітелі, карнизи. • Вивчення фактур: камінь, цегла, дерево, скло. • Міські фрагменти, деталі середовища. • Пленерні вправи. • Формат контролю: графічна серія + залік Семестр 3: Основи кольору і живопису • Вступ до живопису. Акварель, гуаш, змішані техніки. • Вивчення кольорової композиції. • Світлотінь у кольорі, атмосфера простору. • Архітектурні мотиви у пейзажі. • Формат контролю: серія композицій + виставка Семестр 4: Композиція в архітектурі

- Закони композиції, модульність, ритм, центр.
- Композиція в плані, фасаді, об'ємі.
- Побудова макетів з паперу, картону, дерева.
- Застосування кольору в архітектурному образі.
- Формат контролю: графічно-макетна робота + захист

□ Семестр 5: Цифрова графіка і презентація

- Основи цифрового рисунка.
- Архітектурна візуалізація: рендери, колажі, схематика.
- Робота в AutoCAD, Photoshop, SketchUp, Revit.
- Підготовка підсумкового портфоліо студента.
- Формат контролю: електронне портфоліо + екзамен

7. Самостійна робота студента

- Виконання графічних і живописних завдань вдома.
- Робота з натурою: скетчі, польові етюди, замальовки.
- Ознайомлення з працями архітекторів-графіків.
- Ведення щоденника спостережень (Sketchbook).
- Створення портфоліо.

Семестр 1 — Основи академічного рисунка

Обсяг: ~20 год лекцій / ~34 год практичних / ~52 год самостійної роботи

Форма контролю: Залік на основі практичного портфоліо

Теми:

1. **Лінія, штрих, контур. Композиція на площині**
 - Типи ліній і графічні прийоми
 - Тональний штрих, лінійна композиція
2. **Побудова простих геометричних тіл**
 - Куб, куля, призма, циліндр
 - Освітлення, тінь, відбите світло
3. **Світлотінь і об'єм у натюрморті**
 - Введення в поняття світлотіні
 - Аналіз світлотіньового моделювання форми
4. **Види перспективи**
 - Лінійна (одно- і двоточкова), повітряна перспектива
 - Побудова простору на аркуші

Практичні завдання:

- Графічні вправи на побудову
- Натюрморт з геометричних тіл (серія)
- Композиції в прямокутному і квадратному форматі

■ Семестр 2 — Тон, текстура, архітектурний елемент

Обсяг: ~20 год лекцій / ~34 год практичних / ~52 год самостійної роботи

Форма контролю: Графічна серія + залік

Теми:

1. **Архітектурні деталі в рисунку**
 - Колони, капітелі, фризи, карнизи, архівольти
 - Побудова складних форм з натури
2. **Фактури та текстури матеріалів**
 - Зображення каменю, цегли, металу, скла, дерева
 - Тональні та графічні ефекти
3. **Міське середовище**
 - Деталі фасадів, урбаністичні фрагменти
 - Вулична перспектива, світлотінь у міському контексті
4. **Пленерні вправи**
 - Вуличний скетчинг, малювання з натури в міському середовищі

Практичні завдання:

- Серія рисунків архітектурних деталей
- Композиція текстур (графічний модуль)
- Пленерна робота з натури (міський фрагмент)

■ Семестр 3 — Основи кольору і живопису

Обсяг: ~20 год лекцій / ~34 год практичних / ~52 год самостійної роботи

Форма контролю: Серія живописних композицій + виставка

Теми:

1. **Вступ до живопису**
 - Техніки: акварель, гуаш, змішана
 - Колір як засіб композиції
2. **Кольорова композиція**
 - Основи теорії кольору
 - Контрасти, гармонія, тональність, темперамент кольору
3. **Світло і простір у кольорі**
 - Побудова об'єму в кольорі

- Атмосферність, кольорове середовище
- 4. **Архітектурний пейзаж**
 - Кольорова інтерпретація фасадів
 - Живопис міського середовища

Практичні завдання:

- Абстрактна кольорова композиція
- Кольоровий натюрморт
- Серія акварельних етюдів архітектурного пейзажу

□ Семестр 4 — Композиція в архітектурі

Обсяг: ~20 год лекцій / ~34 год практичних / ~52 год самостійної роботи

Форма контролю: Графічно-макетна робота + захист

Теми:

1. **Композиційні основи**
 - Закон композиції: ритм, симетрія, асиметрія, центр, домінанта
 - Модульна сітка
2. **Композиція у плані і фасаді**
 - Масштаб і пропорції
 - Ритм в архітектурному рисунку
3. **Об'ємна композиція**
 - Побудова моделі з картону / паперу
 - Геометрія у просторі
4. **Колір у композиції**
 - Застосування кольору в моделі
 - Психологія кольору в архітектурному об'єкті

Практичні завдання:

- Композиційні вправи на площині
- Макет архітектурного елементу
- Графіка + фізична модель

□ Семестр 5 — Цифрова графіка і презентація

Обсяг: ~20 год лекцій / ~34 год практичних / ~52 год самостійної роботи

Форма контролю: Електронне портфоліо + екзамен

Теми:

1. **Основи цифрової графіки**
 - Формати зображень, кольорова палітра

	○ Техніка цифрового скетчингу 2. Візуалізація архітектурного проєкту ○ Колаж, схематика, аналітика ○ Постобробка рендерів 3. Програмне забезпечення ○ AutoCAD – 2D планування ○ Photoshop – візуальна подача ○ SketchUp / Revit – базове 3D 4. Портфоліо студента ○ Принципи композивання ○ Верстка, структура, персональний стиль Практичні завдання: • Колаж архітектурної концепції • Серія ілюстрацій/рендерів • Підготовка повного портфоліо (друк+цифра)
Мова викладання	українська

1. Анотація курсу

Анотація курсу	Метою навчальної дисципліни є формування у студентів спеціальності 191 «Архітектура та містобудування» базових професійних навичок візуального мислення, засобів образного зображення, композиційної грамотності та вільного володіння графічними техніками для фіксації архітектурних ідей, створення просторових образів та презентації архітектурних рішень. Дисципліна забезпечує поступове опанування студентами ручних і цифрових засобів графічної подачі проєкту, сприяє розвитку художнього бачення, об'ємно-просторової уяви та графічної культури архітектора.
Інформаційний пакет дисципліни	Силабус та робоча програма початкової дисципліни, конспект лекцій, методичні вказівки до практичних занять, методичні вказівки до лабораторних занять, методичні рекомендації щодо самостійного вивчення курсу та розроблення курсового проєкту.

2. Мета та завдання курсу

Мета викладання дисципліни	Сформувати у студентів професійні навички архітектурно-графічного зображення, вільного володіння техніками ручної та цифрової подачі, розвитку образного мислення, просторової уяви, композиції, естетичного бачення та візуального мовлення архітектора.
Завдання вивчення дисципліни	☐ Освоїти основи академічного рисунка, живопису та композиції. ☐ Розвивати навички ручного креслення, перспективи та подачі архітектурних ідей. ☐ Ознайомити з графічними техніками: туш, сангіна, акварель, олівцевий малюнок. ☐ Навчити композиційним основам у дво- та тривимірному просторі. ☐ Формувати графічну мову подачі архітектурного задуму. ☐ Ознайомити з цифровими методами подачі (AutoCAD, Photoshop, SketchUp, Revit).

3. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності здобувача вищої освіти, сформовані в результаті вивчення курсу	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі у сфері архітектури та містобудування, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, на основі застосування сучасних архітектурних теорій та методів.
Загальні	ЗК01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК02. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК03. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК05. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК07. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
Спеціальні (фахові)	СК01. Усвідомлення соціально-економічних і культурних аспектів архі-тектури та містобудування. СК02. Здатність застосовувати теорії, методи і принципи фізико-математичних, природничих наук, комп'ютерних, технологій для розв'язання складних спеціалізованих задач архітектури та містобудування. СК03. Усвідомлення особливостей розвитку історичних і сучасних стилів в архітектурі, містобудуванні, мистецтві та дизайні України та зарубіжних країн. СК04. Здатність дотримуватися вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил, технічних регламентів, інших нормативних документів у сферах містобудування та архітектури при здійсненні нового будівництва, реконструкції, реставрації та капітального ремонту будівель і споруд. СК05. Здатність до аналізу і оцінювання природно-кліматичних, екологічних, інженерно-технічних, соціально-демографічних і архітектурно-містобудівних умов архітектурного проєктування. СК06. Здатність до виконання технічних і художніх зображень для використання в архітектурно-містобудівному, архітектурно-дизайнерському і ландшафтному проєктуванні. СК07. Усвідомлення основних законів і принципів архітектурно-містобудівної композиції, формування художнього образу і стилю в процесі проєктування будівель і споруд, містобудівних, архітектурно-

	середовищних і ландшафтних об'єктів. СК08. Усвідомлення теоретико-методологічних основ архітектурного проектування будівель і споруд, містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів. СК09. Здатність розробляти архітектурно-художні, функціональні, об'ємно-планувальні та конструктивні рішення, а також виконувати креслення, готувати документацію архітектурно-містобудівних проєктів. СК10. Здатність до участі в підготовці архітектурно-планувальних завдань на проектування, в організації розробки архітектурно-містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних проєктів. СК11. Здатність до ефективної роботи в колективі, а також до співпраці з клієнтами, постачальниками, іншими партнерами та громадськістю при розробленні, узгодженні і публічному обговоренні архітектурних проєктів. СК12. Усвідомлення особливостей використання різних типів конструктивних та інженерних систем і мереж, їх розрахунків в архітектурно-містобудівному проектуванні. СК13. Здатність до розробки архітектурно-містобудівних рішень з урахуванням безпекових і санітарно-гігієнічних, інженерно-технічних і енергозберігаючих, техніко-економічних вимог і розрахунків. СК14. Усвідомлення особливостей застосування сучасних будівельних матеріалів, виробів і конструкцій, а також технологій при створенні об'єктів містобудування, архітектури та будівництва. СК15. Здатність до здійснення комп'ютерного моделювання, візуалізації, макетування і підготовки наочних ілюстративних матеріалів до архітектурно-містобудівних проєктів.
Програмні результати навчання (ПРН)	
ПРН	ПР02. Знати основні засади та принципи архітектурно-містобудівної діяльності. ПР05. Застосовувати основні теорії проектування, реконструкції та реставрації архітектурно-містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів, сучасні методи і технології, міжнародний і вітчизняний досвід для розв'язання складних спеціалізованих задач архітектури та містобудування. ПР06. Збирати, аналізувати й оцінювати інформацію з різних джерел, необхідну для прийняття обґрунтованих проєктних архітектурно-містобудівних рішень. ПР09. Розробляти проєкти, здійснювати передпроєктний аналіз у процесі архітектурно-містобудівного проектування з урахуванням цілей, ресурсних обмежень, соціальних, етичних та законодавчих аспектів. ПР10. Застосовувати сучасні засоби і методи інженерної, художньої і комп'ютерної графіки, що використовуються в архітектурно-місто-будівному проектуванні. ПР11. Застосовувати художньо-композиційні засади в архітектурно-містобудівному проектуванні. ПР12. Застосовувати сучасні теоретико-методологічні та типологічні підходи до вирішення проблем формування та розвитку архітектурно-містобудівного та ландшафтного середовища. ПР14. Обирати раціональні архітектурні рішення на основі аналізу ефективності конструктивних, інженерно-технічних систем, будівельних матеріалів і виробів, декоративно-оздоблювальних матеріалів. ПР16. Розуміти соціально-економічні, екологічні, етичні й естетичні наслідки пропонованих рішень у сфері містобудування та архітектури. ПР19. Організовувати презентації та обговорення проєктів архітектурно-містобудівного і ландшафтного

	середовища.
--	-------------

4. Місце навчальної дисципліни у структурі освітньої програми

Рік викладання	2024-2025 р.
Семестр	3-й та 4-й (2-й курс), 5-й (3-й курс).
Курс	2-й, 3-й.
Обов'язкова компонента / Вибіркова компонента	Обов'язкова компонента (ОК 9)
Пререквізити	«Загальна композиція», «Нарисна геометрія та інженерна графіка», «Вступ до фаху». «Основи проектування», «Історія світової архітектури», «Архітектурне матеріалознавство», «Архітектурні конструкції».
Постреквізити	«Архітектурне проектування за напрямом», «Практична методика проектування», «Дизайн архітектурного середовища», «Нормативно-правове забезпечення проектної (містобудівної) діяльності», «Кваліфікаційна робота та атестація здобувачів вищої освіти».

1. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів / годин	11/330 (2-й курс всього – 8/240, у т. ч.: 3-й семестр – 90 годин, 4-й семестр – 150 годин. 3-й курс, 5 семестр всього: 3/90)
Лекції	16 годин (2-й курс всього 10 годин, у т. ч.: 3-й семестр – 6 годин, 4-й семестр – 4 години. 3-й курс, 5 семестр всього: 6 годин)
Практичні / Семінарські	72 годин (2-й курс всього: 52 години, у т. ч.: 3-й семестр – 18 годин, 4-й семестр – 34 години. 3-й курс, 5 семестр всього: 20 годин)
Лабораторні	62 години (2-й курс всього: 42 години, у т. ч.: 3-й семестр – 20 годин, 4-й семестр – 22 години. 3-й курс, 5 семестр всього: 20 годин)
Самостійна/ Індивідуальна робота	180 годин (2-й курс всього: 136 годин, у т. ч.: 3-й семестр – 46 годин, 4-й семестр – 90 годин. 3-й курс, 5 семестр всього: 44 години)
Форма підсумкового контролю	Залік (2-й курс: 3-й семестр – залік, 4-й семестр – залік. 3-й курс: 5 семестр - іспит).

2. Технічне та програмне забезпечення / обладнання

Технічне та програмне забезпечення	Програмне забезпечення для роботи з освітнім контентом дисципліни та виконання передбачених видів освітньої діяльності: ArchiCAD, AutoCAD. Вивчення курсу не потребує використання іншого спеціалізованого програмного забезпечення, крім програмних продуктів для операційної системи Microsoft.
---	---

Обладнання	Ноутбук, персональний комп'ютер (графічна станція) з підключенням до Інтернет, інше обладнання: мультимедійний проектор для: комунікації та опитувань; виконання домашніх завдань; виконання завдань самостійної роботи; курсового проекту (поточний, рубіжний, підсумковий контроль).
-------------------	--

3. Політика курсу

Загальні вимоги	Здобувачі вищої освіти повинні планомірно та систематично засвоювати навчальний матеріал. Активно працювати під час лекцій та практичних занять, брати участь в обговореннях дискусійних питань та кейсів, повною мірою долучатись до активних форм навчання. Заохочується робота у міждисциплінарних студентських творчих проектних майстернях, наукових гуртках, підготовка тез доповідей та участь у конференціях, підготовка та публікація наукових статей, участь у конкурсах проектних та наукових робіт, тощо.
Політика щодо дедлайнів і перескладання	Письмові роботи, надані з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання відбувається з дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, хвороба).
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. Процедура відпрацювання пропущених занять з об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, інші, передбачені законом випадки). Не допускати запізнення на заняття. Дотримуватись техніки безпеки. Завчасно ознайомлюватись з темою лекції та/або практичної роботи. Пропущенні заняття відпрацьовувати у встановлений викладачем час.
Політика щодо виконання завдань	Позитивно оцінюються відповідальність, старанність, творча здатність. Під час підготовки до лекцій та практичних занять, виконання самостійної роботи, необхідно спиратись на конспект лекцій та рекомендовану літературу. Водночас вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії та різнобічного вивчення тем дисципліни
Академічна доброчесність	Роботи здобувачів є виключно оригінальним проектним рішенням, дослідженням чи міркуванням. Будь-яке списування або плагіат (використання, копіювання підготовлених завдань та/або розв'язання задач іншими здобувачами) тягне за собою анулювання зароблених балів. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час підсумкового контролю, виконання контрольних робіт заборонено. Списування під час контрольних, тестових робіт та протягом іспиту заборонено.

8. Структура курсу

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				балів
			годин				
			ЛК	лаб.	сем. / пр.	СР	
2-й курс. 3-й семестр навчання.							
Змістовна частина 1. Засади архітектурного проектування малоповерхової житлової забудови.							
1	Тема 1	Загальні принципи та нормативно-правові вимоги до проектування планувальних зон малоповерхової житлової забудови. Традиційні та інноваційні методи парцеляції й планування територій малоповерхової житлової забудови у міських та селищних населених пунктах.	2	2	2	6	10
2	Тема 2	Типологічна класифікація малоповерхової житлової забудови міських, сільських та селищних населених пунктів. Світовий та вітчизняний досвід проектування та будівництва.	2	2	2	6	10
3	Тема 3	Індивідуальні житлові будинки для міської та селищної забудови. Зблоковані житлові будинки для високощільної міської та селищної забудови. Малоповерхові житлові будинки квартирного типу – основні різновиди. Загальні архітектурно-планувальні характеристики, приклади та аналіз реалізованих проектних рішень.	2	2	2	6	10
	ПК ЗЧ 1	Підсумкова контрольна робота № 1					15
		Всього за змістовну частину 1					45
Змістовна частина 2. Основні типи малоповерхових житлових будинків.							
4-5-6	Тема 4	Індивідуальні житлові будинки для міської та селищної забудови. Нормативно-правові вимоги до проектування, об’ємно-планувальні та конструктивні особливості, примірний склад приміщень та планувальні габарити. Типологічні характеристики. Техніко-економічні показники. Практика проектування.	-	4	3	7	10
7-8-9	Тема 5	Зблоковані житлові будинки для високощільної міської та селищної забудови. Нормативно-правові вимоги до проектування, об’ємно-планувальні та конструктивні особливості, примірний склад приміщень та планувальні габарити. Типологічні характеристики. Техніко-економічні показники. Практика проектування.	-	4	3	7	10
10-11-12	Тема 6	Малоповерхові житлові будинки квартирного типу. Порівняльний аналіз основних різновидів. Нормативно-правові вимоги до проектування, приклади та ретроспективний аналіз реалізованих об’ємно-планувальних та конструктивних рішень, примірний склад приміщень та планувальні габарити. Типологічні характеристики. Техніко-економічні показники. Практика проектування.	-	3	3	7	10
13-14	Тема 7	Об’єкти громадського, соціально-побутового, культурно-дозвіллевого та спортивно-оздоровчого призначення, охорони здоров’я та відпочинку, освіти, підприємств торгівлі та харчування в структурі територій малоповерхової житлової забудови.	-	3	3	7	10
	ПК ЗЧ 2	Підсумкова графічна контрольна робота № 2 (проектна клаузура)	-			-	15
		Всього за змістовну частину 2					55
		Сума	6	20	18	46	100

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість					балів
			годин					
			ЛК	лаб.	сем. / пр.	СР		
2-й курс. 4 семестр навчання.								
Змістовна частина 3. Проектування об'єктів малоповерхової житлової забудови.								
1	Тема 8	Конструктивно-технологічні, інженерно-геологічні та топографічні умови проектування об'єктів та територій малоповерхової житлової забудови.	2	2	3	8	4	
2-3	Тема 9	Інженерний благоустрій, інфраструктура, регуляція режимів землекористування та парцеляція територій малоповерхової житлової забудови, містобудівні умови і обмеження.	2	2	3	8	4	
4-5	Тема 10	Архітектурно-будівельні системи та конструктивні рішення для малоповерхового житлового та громадського будівництва. Загальна характеристика.	-	2	3	8	4	
6	Тема 11	Типізація та уніфікація у малоповерховому будівництві.	-	2	3	8	4	
7-8	Тема 12	Проектування індивідуальних житлових будинків основних типів: для малозабезпечених верств населення та вимушено переміщених осіб, садибного типу, для міської забудови підвищеної комфортності, для елітної забудови (типів: «особняк» та «міська вілла»).	-	2	3	8	4	
9-10	Тема 13	Проектування зблокованих житлових будинків для високощільної забудови рядового, кутового, поворотного, торцевого типу.	-	2	3	8	4	
11-12	Тема 14	Проектування малоповерхових житлових будинків квартирних секцій рядового, кутового, поворотного, торцевого типу.	-	2	3	8	4	
	ПК ЗЧ 3	Підсумкова графічна контрольна робота № 3 (проектна клаузура)					12	
		Всього за змістовну частину 3	4	14	21	56	40	
Змістовна частина 4. Містобудівне проектування територій малоповерхової житлової забудови.								
13	Тема 15	Проектування кварталу індивідуальних житлових будинків в планувальній структурі житлового району населеного пункту міського типу.	-	2	3	8	10	
14	Тема 16	Проектування кварталу зблокованих житлових будинків для високощільної забудови в планувальній структурі житлового району населеного пункту міського типу.	-	2	3	8	10	
15	Тема 17	Проектування кварталу малоповерхових житлових будинків квартирних секцій в планувальній структурі житлового району населеного пункту міського типу.	-	2	3	8	10	
16	Тема 18	Проектування кварталу малоповерхової житлової забудови змішаного типу в планувальній структурі житлового району населеного пункту міського типу.	-	2	4	10	10	
	ПК ЗЧ 4	Підсумкова графічна контрольна робота № 4 (проектна клаузура)					20	
		Всього за змістовну частину 4	4	8	13	34	60	
		Сума	4	22	34	90	100	

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				
			годин				балів
			ЛК	лаб.	сем. / пр.	СР	
3-й курс. 5 семестр навчання.							
Змістовна частина 5. Загальні принципи проектування багатоповерхової житлової забудови.							
1	Тема 1	Загальні принципи та нормативно-правові вимоги до проектування планувальних зон багатоповерхової житлової забудови. Традиційні та інноваційні методи парцеляції й планування територій багатоповерхової житлової забудови у міських населених пунктах.	2	2	2	2	3
2	Тема 2	Типологічна класифікація багатоповерхової житлової забудови міських населених пунктів. Світовий та вітчизняний досвід проектування та будівництва.	2	2	2	2	3
3	Тема 3	Багатоповерхові житлові будинки – основні різновиди. Загальні архітектурно-планувальні характеристики, приклади та аналіз реалізованих проектних рішень.	2	2	2	2	4
	ПК ЗЧ 5	Підсумкова графічна контрольна робота № 5 (проектна клаузура)					10
		Всього за змістовну частину 5	6	6	6	6	20
Змістовна частина 6. Основні типи багатоповерхових житлових будинків.							
4-5	Тема 4	4-х - 5-ти поверхові житлові будинки. Нормативно-правові вимоги до проектування, об'ємно-планувальні та конструктивні особливості, примірний склад приміщень та планувальні габарити. Типологічні характеристики. Техніко-економічні показники. Практика проектування.	-	3	3	7	4
6-7	Тема 5	7 - 9-ти поверхові житлові будинки. Нормативно-правові вимоги до проектування, об'ємно-планувальні та конструктивні особливості, примірний склад приміщень та планувальні габарити. Типологічні характеристики. Техніко-економічні показники. Практика проектування.	-	3	3	7	4
8-9	Тема 6	9 - 12-ти поверхові житлові будинки. Порівняльний аналіз основних різновидів. Нормативно-правові вимоги до проектування, приклади та аналіз реалізованих об'ємно-планувальних та конструктивних рішень, примірний склад приміщень та планувальні габарити. Типологічні характеристики. Техніко-економічні показники. Практика проектування.	-	2	2	6	3
10-11	Тема 7	12 - 16-ти поверхові житлові будинки. Порівняльний аналіз основних різновидів. Нормативно-правові вимоги до проектування, приклади та аналіз реалізованих об'ємно-планувальних та конструктивних рішень, примірний склад приміщень та планувальні габарити. Типологічні характеристики. Техніко-економічні показники. Практика проектування.	-	2	2	6	3
12-13	Тема 8	Висотні житлові будинки. Основні різновиди. Загальні характеристики. Нормативно-правові вимоги до проектування, приклади та аналіз реалізованих об'ємно-планувальних та конструктивних рішень, примірний склад приміщень та планувальні габарити. Типологічні характеристики. Техніко-економічні показники. Практика проектування.	-	2	2	6	3

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				
			годин				балів
			ЛК	лаб.	сем. / пр.	СР	
14	Тема 9	Об'єкти громадського, соціально-побутового, культурно-дозвілєвого та спортивно-оздоровчого призначення, охорони здоров'я та відпочинку, освіти, підприємств торгівлі та харчування в структурі територій багатоповерхової житлової забудови.	-	2	2	6	3
	ПК ЗЧ 6	Підсумкова графічна контрольна робота № 6 (проектна клаузура).	-	-	-	-	10
	Розрахунково-графічна робота:	«Проектування 4-х - 5-ти поверхового житлового будинку секційного типу з вбудовано-прибудованими приміщеннями громадського призначення».	-	-	-	-	10
		Всього за змістовну частину 6				38	40
		Іспит					40
		Сума	6	20	20	44	100

9. Оцінювання курсового проекту

Курс/Семестр		2-й курс / 4 семестр навчання				
Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість балів			Сума
			Пояснювальна записка	Графічна частина	Захист курс. проекту	
1-16	Курсовий проект	«Проект району малоповерхової житлової забудови з розробленням проектних рішень основних типів малоповерхових житлових будинків».	30	55	15	100

10. Форми і методи навчання

Лекції	Словесні методи навчання: пояснення (інформаційно-повідомче, інструктивно-практичне, пояснювально-спонукальне, система зображувально-виражальних засобів. Словесний метод (лекція – вступна, тематична, оглядова, підсумкова). Проведення лекційних занять включає: викладення теоретичного матеріалу, оглядові лекції з використанням демонстраційного матеріалу, опорного конспекту, візуалізації змісту лекції з використанням мультимедійних технологій. Наочні методи навчання, ілюстрування.
Практичні /Семінарські	Презентації, демонстрація, обговорення, аналіз конкретних ситуацій, дискусія, бесіди, дебати, клаузури, кейс-методи, роботи в малих групах тощо.
Лабораторні	Наочні методи навчання, ілюстрування. Виконання тривимірних моделей об'єктів архітектури, їх окремих елементів та деталей, груп об'єктів тривимірного моделювання.

Самостійна робота	Конспектування, тезування, анотування, рецензування, підготовка рефератів, функціональних та технологічних схем, ескізів проектних рішень, демонстраційних матеріалів презентацій, тез доповідей та участь у конференціях, підготовка та публікація наукових статей.
Індивідуальна робота	Підготовка та захист самостійної проектної розробки та/або реферату, та захист її на заняттях.

11. Система контролю та оцінювання

Поточний контроль
Конкретно визначаються методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення тощо); письмовий контроль (контрольна робота, твір, реферат, проектна пропозиція, виклад матеріалу на задану тему в письмовій формі тощо); комбінований контроль; презентація самостійної роботи здобувача; практичний контроль (під час практичних робіт, на практикумах, під час усіх видів практики); спостереження як метод контролю; тестовий контроль; проблемні ситуації тощо. Вимоги та методи до поточного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, реферат, презентація тощо. Оцінювання знань здобувачів на основі поточного контролю відбувається: а) способом перевірки систематичності та активності роботи здобувача над вивченням програмного матеріалу курсу протягом семестру; б) способом виконання завдань самостійної роботи здобувача.
Підсумковий контроль за змістовою частиною
Шість ПК ЗЧ передбачено за результатами вивчення змістовних частин 1-2, 3-4, 5-6-ї. Для проведення підсумкового контролю розроблено контрольні завдання. Варіанти завдань для підсумкового контролю є рівнозначні за трудомісткістю.
Підсумковий контроль
Форма проведення заліків та іспиту – усна або письмова. Види запитань з відкритими відповідями. Загальна підсумкова оцінка з навчальної дисципліни складається із суми балів за поточну успішність (не більше 60 балів) та залік, та/або іспит (не більше 40 балів).

Розподіл балів з дисципліни

Поточне оцінювання і контроль модулів (бали)													Підсумкова оцінка
2-й курс, 3-й семестр навчання													
Змістовна частина 1					Змістовна частина 2								
T1	T2	T3	ПК ЗЧ 1	T4	T5	T6	T7	ПК ЗЧ 2					
Max 10	Max 10	Max 10	Max 15	Max 10	Max 10	Max 10	Max 10	Max 15					Max 100
2-й курс, 4-й семестр навчання													Підсумкова оцінка
Змістовна частина 3							Змістовна частина 4						
T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	ПК ЗЧ 3	T15	T16	T17	T18	ПК ЗЧ 4	
Max 4	Max 4	Max 4	Max 4	Max 4	Max 4	Max 4	Max 12	Max 10	Max 10	Max 10	Max 10	Max 20	
3-й курс, 5-й семестр навчання													Підсумкова оцінка
Змістовна частина 5				Змістовна частина 6									
T1		T3	ПК ЗЧ 5	T4	T5	T6	T7	T8	T9	ПК ЗЧ 6	РГР	Іспит	
Max 3	Max 3	Max 4	Max 10	Max 4	Max 4	Max 3	Max 3	Max 3	Max 3	Max 10	Max 10	Max 40	

Шкала оцінювання

Шкала рейтингу ХДАЕУ		Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100		A	відмінно
82-89		B	добре
74-81		C	
64-73		D	
60-63		E	задовільно
35-59		FX	
0-34		F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна література	- ДК 018-2000 «Державний класифікатор будівель і споруд» - ДБН А.2.2-3:2014 «Склад та зміст проектної документації на будівництво». - ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення». - ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій» - ДБН Б.2.2-5:2011 «Планування та забудова міст, селищ і функціональних територій. Благоустрій територій» - ДБН В.2.3-4:2015 «Автомобільні дороги. Частина І. Проектування. Частина ІІ. Будівництво» - ДБН В.2.3-15:2007 «Споруди транспорту. Автостоянки і гаражі для легкових автомобілів» - ДБН В.1.1-7:2016 «Пожежна безпека об'єктів будівництва» - ДСТУ Б В.1.1-36:2016 «Визначення категорії приміщень, будинків та зовнішніх установок за вибухопожежної та пожежною небезпекою» - ДБН В.2.5-56:2010 «Системи протипожежного захисту» - ДБН В.2.2-15:2019 «Житлові будинки. Основні положення» - ДБН В.2.2-3:2018 «Будинки і споруди. Заклади освіти» - ДБН В.2.2-4:2018 Будинки і споруди. Заклади дошкільної освіти» - ДБН В.2.2-16:2019 «Культурно-видовищні та дозвіллієві заклади» - ДБН В.2.2-13-2003 «Спортивні та фізкультурно-оздоровчі споруди» - ДБН В.2.2-10-2001 «Будинки і споруди. Заклади охорони здоров'я» - ДБН В.2.2-11-2002 «Будівлі і споруди. Підприємства побутового обслуговування. Основні положення» - ДБН В.2.2-18:2007 «Будинки і споруди. Заклади соціального захисту населення» - ДБН В.2.2-23:2009 «Підприємства торгівлі» - ДБН В.2.2-25:2009 «Будинки і споруди. Підприємства харчування (Заклади ресторанного господарства)» - ДБН 363-92 «Житлові будинки для осіб похилого віку сільської місцевості України» - ДБН В.2.6-31:2021 «Теплова ізоляція та енергоефективність будівель» - ДБН В.1.2-4:2019 «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту» - СН 548-82 «Інструкція з проектування бібліотек» - ДСТУ-Н Б СЕН/TS 14383-3:2011 «Запобігання злочинам. Міське планування та проектування будівель. Частина 3 Настанова з підвищення безпеки житлових будинків» - <u>ДСТУ-Н Б СЕН/TS 14383-4:2011 «Запобігання злочинам. Міське планування та проектування будівель. Частина 4. Настанова з підвищення безпеки торговельних та офісних будинків»</u> - ДСТУ Б А.2.4-4:2009 (із змінами 01.02.2012) «Основні вимоги до проектної та робочої документації». - ДСТУ Б А.2.4-7:2009 «Система проектної документації для будівництва. Правила виконання архітектурно-будівельних робочих креслень». - ДСТУ Б А.2.4-6:2009 «Правила виконання робочої документації генеральних планів» - ДСТУ Б А.2.4-2:2009 «Умовні позначки і графічні зображення елементів генеральних планів та споруд транспорту»
---------------------------	---

	- ДСТУ ISO 128-23:2005 - Лінії на будівельних кресленнях. - ДСТУ ISO 128-30:2005 - Основні положення про види. - ДСТУ ISO 128-40:2005 - Основні положення про розрізи та перерізи. - ДСТУ ISO 128-50:2005 - Основні положення про зображення розрізів та перерізів. - ДСТУ ISO 5456-1:2006 - Методи проєціювання ч.1. Загальні положення. - ДСТУ ISO 5456-2:2005 – Методи проєціювання ч.2. Ортогональні зображення. - ДСТУ ISO 5456-3:2006 - Методи проєціювання ч.3. Аксонометричні зображення. - ДСТУ ISO 5456-4:2006 - Методи проєціювання ч.4. Центральне проєціювання. - Анпілогова В.О. Будівельне креслення: навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. / В. О. Анпілогова ; Київський національний ун-т будівництва і архітектури. - К. : КНУБА, 2004. - 109 с.
Додаткова	1. Б. Г. Бархін. Методика архітектурного проектування: навч.-метод. посіб. для арх. вишів та фак./Стройіздат. – М.: Стройіздат, 1982. – 224 с. 2. В. Г. Гроссман. Міські житлові будинки в Швеції./ В. Г. Гроссман. – М.: Госстройіздат, 1958. – 138 с. 3. Ернст Нойферт. НОЙФЕРТ. Будівельне проектування: Довідник/ Е. Нойферт. – К.: «Фенікс», 2017.- 624 с.: іл. 4. А. В. Іконніков. Сучасна архітектура Англії. Планування міст та житлове будівництво./ А. В. Іконніков. – Л.: Госстройіздат, 1958. – 207 с. 5. Костко О. К. Будівництво приватного будинку з розрахунком необхідних матеріалів/ Костко О.К. ; ТОВ «Видавництво Книжкин Дім»; ТОВ «Видавництво Астрель». – М.: Аст-Астрель, 2007. – 320 с. 6. Д. Паркані. Димові труби печей індивідуальних будинків./ Д. Паркані. – М.: «Стройіздат», 1991. – 40 с. 7. Л. П. Хохлова. Індивідуальний забудовник: Довідник./ Л. П. Хохлова. – М.: Вища школа, 1992. – 304 с.
Інформаційні ресурси	1. Законодавство України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.rada.kiev.ua/ 2. Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/. 3. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/. 4. http://online.budstandart.com/ua/ 5. https://www.minregion.gov.ua/ 6. https://www.kmu.gov.ua/ 7. http://kreativ.group/poslugi/arhitekturne-proektuvannya/